

CUPRINS

<i>Abrevieri</i>	15
Capitolul 1. Introducere în dreptul afacerilor	
Secțiunea I. Conținutul dreptului afacerilor	17
Secțiunea II. Raporturile dreptului afacerilor cu alte discipline	20
Subsecțiunea 1. Raporturile dreptului afacerilor cu științele economice	20
Subsecțiunea 2. Raporturile dreptului afacerilor cu științele juridice	21
Secțiunea III. Caracteristicile dreptului afacerilor	25
Secțiunea IV. Obiectul de studiu al dreptului afacerilor	27
Secțiunea V. Izvoarele dreptului afacerilor	27
V.1. Izvoare normative (legile și uzurile comerciale)	27
V.2. Izvoare interpretative (jurisprudența și doctrina)	31
Capitolul 2. Faptele de comerț, fondul de comerț	
Secțiunea I. Fapte de comerț	32
Subsecțiunea 1. Definiții	32
Subsecțiunea 2. Teorii	33
Subsecțiunea 3. Sediul materiei	35
Subsecțiunea 4. Categoriile de fapte de comerț	37
§ 4.1. Opinii în doctrina clasică	37
§ 4.2. Opinii în doctrina modernă	37
Secțiunea II. Fondul de comerț	38
Subsecțiunea 1. Considerații generale	38
Subsecțiunea 2. Definiția fondului de comerț	40
Subsecțiunea 3. Natura juridică a fondului de comerț – Teorii	43
Subsecțiunea 4. Caracteristicile fondului de comerț	44
Subsecțiunea 5. Elementele fondului de comerț	45
§ 5.1. Elemente corporale ale fondului de comerț	45
§ 5.2. Elemente incorporale ale fondului de comerț	45
Subsecțiunea 6. Garanția reală asupra fondului de comerț	68
§ 6.1. Sediul materiei	68
§ 6.2. Constituirea de garanții reale mobiliare	70

§ 6.3. Definiția contractului de garanție reală	70
§ 6.4. Conținutul contractului de garanție reală	70
Capitolul 3. Subiectele raporturilor de afaceri	
Secțiunea I. Aspecte introductive	73
Secțiunea II. Sediul materiei	74
Secțiunea III. Categoriile de comercianți	75
Secțiunea IV. Dobândirea calității de comerciant	77
Subsecțiunea 1. Dobândirea calității de comerciant de către persoana fizică	77
§ 1.1. Opinii doctrinare privind condițiile legale de dobândire a calității de comerciant	77
§ 1.2. Condiții referitoare la persoană	78
§ 1.3. Condiții referitoare la activitatea desfășurată	78
§ 1.4. Elemente de drept comparat	79
Subsecțiunea 2. Dobândirea calității de comerciant de către persoana juridică	81
§ 2.1. Societățile comerciale	81
§ 2.2. Regiile autonome	82
§ 2.3. Organizațiile cooperatiste	82
§ 2.4. Grupurile de interes economic	83
Secțiunea V. Dovada calității de comerciant	83
Subsecțiunea 1. Dovada calității de comerciant a unei persoane fizice	83
Subsecțiunea 2. Dovada calității de comerciant a unei persoane juridice	84
Secțiunea VI. Încetarea calității de comerciant	84
Subsecțiunea 1. Încetarea calității de comerciant persoană fizică	84
Subsecțiunea 2. Încetarea calității de comerciant persoană juridică	84
§ 2.1. Încetarea calității de comerciant prin dizolvare	84
§ 2.2. Încetarea calității de comerciant prin lichidare	86
Secțiunea VII. Rolul Camerelor de Comerț și Industrie în desfășurarea activității comerciale de afaceri	89
Subsecțiunea 1. Sediul materiei	89
Subsecțiunea 2. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri în perioada 2005-2008, propuneri ale Camerei de Comerț și Industrie a României.	91
§2.1. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la politica fiscală	91
§2.2. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la dezvoltarea piețelor financiare	91
§2.3. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la combaterea corupției	91

§2.4. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la eliminarea barierelor administrative în dezvoltarea afacerilor	92
§2.5. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la consolidarea mediului de afaceri	92
§2.6. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la politica de concurență	93
§2.7. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la politica în domeniul IMM-urilor și cooperăției	93
§2.8. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la piața muncii	94
§2.9. Direcții de perfecționare a mediului de afaceri și propuneri referitoare la fundamentarea deciziilor guvernamentale pentru îmbunătățirea reglementărilor în domeniul mediului de afaceri	94
Subsecțiunea 3. Oportunități și provocări pentru comerțul și dezvoltarea firmelor în Europa extinsă	94
§3.1. Care vor fi cele mai importante 3 efecte ale lărgirii UE, asupra Guvernelor naționale?	95
§3.2. Care ar trebui să fie cele mai importante 3 domenii de acțiune pentru Guvernele naționale, pentru îmbunătățirea capacității comunității de afaceri de a participa la comerțul regional și internațional?	95
§3.3. Care considerați că sunt cele mai importante 2 obstacole în derularea procesului de aliniere la „acquis communautaire”?	95
Secțiunea VIII. Grupuri de interes economic	96
Subsecțiunea 1. Noțiuni, sediul materiei	96
Subsecțiunea 2. Constituirea grupurilor de interes economic. Caracteristici	96
Subsecțiunea 3. Funcționarea grupurilor de interes economic	100
§3.1. Drepturi și obligații administratori	100
§3.2. Răspunderea administratorilor	101
§3.3. Situația financiară a grupurilor de interese economice	102
Subsecțiunea 4. Încetarea calității de membru. Excluderea și retragerea membrilor grupului de interes economic	103
Subsecțiunea 5. Dizolvarea, fuziunea și lichidarea grupurilor de interes economic	105
Subsecțiunea 6. Grupurile europene de interes economic – reglementate de Legea nr. 161/2003	108
Secțiunea IX. Jurisdicțiile <i>offshore</i> – Paradisurile fiscale	110
Subsecțiunea 1. Principalele caracteristici ale paradisului fiscal	111
Subsecțiunea 2. Prezentarea paradiselor fiscale cunoscute	111

Secțiunea X. Criminalitatea și „gulerelor albe”	150
Subsecțiunea 1. Noțiune și sediul materiei	150
Subsecțiunea 2. Formele fenomenului de corupție cu implicații în „criminalitatea gulerelor albe”	153

Capitolul 4. Societatea Comercială

Secțiunea 1. Noțiuni generale	155
Secțiunea 2. Sediul materiei, definiție	155
Secțiunea 3. Caracterele juridice ale contractului de societate	156
Secțiunea 4. Formele societății comerciale – clasificări	159
Secțiunea 5. Caracteristici esențiale ale fiecărei forme de societate	162
Secțiunea 6. Personalitatea juridică a societăților comerciale	163
Secțiunea 7. Funcționarea societății comerciale	164
Secțiunea 8. Dizolvarea societăților comerciale	165
Secțiunea 9. Lichidarea societăților comerciale	171
Secțiunea 10. Elemente de drept comparat privind falimentul (lichidarea judiciară)	175
Secțiunea 11. Societăți transnaționale (multinaționale)	177
Subsecțiunea 1. Societăți transnaționale (multinaționale) – elemente definitorii sub aspect economic	180
Subsecțiunea 2. Societăți transnaționale (multinaționale) – elemente definitorii sub aspect juridic	181
Subsecțiunea 3. Jurisdicția aplicată societăților transnaționale.	181
Secțiunea 12. Răspunderea penală a persoanei juridice.	181

Capitolul 5. Contracte comerciale utilizate în relațiile de afaceri

Secțiunea 1. Contractul comercial de vânzare-cumpărare – Caracteristici	204
Subsecțiunea 1. Sediul materiei	204
Subsecțiunea 2. Definiția vânzării	204
Subsecțiunea 3. Caractere juridice ale contractului de vânzare-cumpărare	205
Subsecțiunea 4. Formele vânzării internaționale	208
Secțiunea 2. Contractul de mandat comercial	216
Subsecțiunea 1. Prezentare generală	216
Subsecțiunea 2. Definiție	216
Subsecțiunea 3. Analiză comparativă între mandatul civil și mandatul comercial	216
Subsecțiunea 4. Dreptul și obligații mandatar/mandant	217
Subsecțiunea 5. Contractul de <i>agency</i> – varianta anglo-saxonă a mandatului comercial	218
Secțiunea 3. Contractul de comision	220
Subsecțiunea 1. Prezentare generală	220

Subsecțiunea 2. Definiție – reglementarea comisionului	223
Subsecțiunea 3. Caractere juridice ale contractului de comision	224
Secțiunea 4. Contractul de cont curent	224
Subsecțiunea 1. Sediul materiei	225
Subsecțiunea 2. Caracterele juridice ale contractului de cont curent	226
Secțiunea 5. Contractele de finanțare	227
Subsecțiunea 1. Contractul de <i>factoring</i>	227
§1.1. Origine, definiție, precizări preliminare	227
§1.2. Sediul materiei în dreptul intern și internațional	228
§1.3. Părțile contractului de <i>factoring</i>	230
§1.4. Caracterele juridice ale contractului de <i>factoring</i>	231
§1.5. Natura juridică a contractului de <i>factoring</i>	231
§1.6. Forme de <i>factoring</i>	232
§1.7. Funcțiile factorului	232
§1.8. Obligațiile factorului	233
§1.9. Obligațiile aderentului	234
§1.10. Obligațiile clientului (debitorului)	234
§1.11. Încetarea contractului de <i>factoring</i>	236
Subsecțiunea 2. Contractul de <i>leasing</i>	236
§2.1. Cadrul legislativ în domeniul <i>leasing-ului</i>	237
§2.2. Obiectul contractului de <i>leasing</i> și elementele definitorii	237
§2.3. Analiză comparativă a <i>leasing-ului</i> financiar și <i>leasing-ului</i> operațional	240
§2.4. Avantajele și impactul economic al <i>leasing-ului</i>	244
§2.5. Caractere juridice ale contractului de <i>leasing</i> ca un complex de contracte	246
§2.6. Etapele detaliate ale procedurii de <i>leasing</i>	246
§2.7. Caractere juridice ale contractului de <i>leasing</i>	248
§2.8. Efectele contractului de <i>leasing</i>	249
§2.9. Sinteza distincției între <i>leasing-ul</i> financiar și cel operațional	250
Secțiunea 6. Contractul de transfer de tehnologie	252
Subsecțiunea 1. Contractul de franciză	252
§1.1. Sediul materiei în dreptul intern și în dreptul comunitar	252
§1.2. Noțiune, definiție	252
§1.3. Părțile și obiectul francizei	252
§1.4. Caractere juridice	253
§1.5. Categoriile de francize	254
§1.6. Efectele contractului de franciză	259
6.1. Obligațiile francizorului	260
6.2. Obligațiile beneficiarului	261
§1.7. Încetarea contractului de franciză	262
Subsecțiunea 2. Contractul de licență	263

§2.1. Definiție	263
§2.2. Caractere juridice ale contractului de licență	263
§2.3. Formele contractului de licență	263
§2.4. Obligațiile părților contractante	264
§2.5. Efectele contractului de licență	265
§2.6. Încetarea contractului de licență.....	265
Subsecțiunea 3. Contractul de <i>know-how</i>	265
§3.1. Definiție	265
§3.2. Natura juridică a contractului de <i>know-how</i>	267
§3.3. Caracterizarea contractului de <i>know-how</i>	268
§3.4. Clasificarea contractelor de <i>know-how</i>	269
§3.5. Efectele contractului de <i>know-how</i>	269
§3.6. Încetarea contractului de <i>know-how</i>	270
Subsecțiunea 4. Contractul de <i>consulting-engineering</i>	270
§4.1. Prezentare generală	270
§4.2. Definiția activității de <i>engineering</i>	271
§4.3. Etimologia cuvântului de <i>engineering</i>	271
§4.4. Cadrul juridic al activității de <i>engineering</i>	272
Subsecțiunea 5. Aplicarea prevederilor din Legea Concurenței nr. 21/1996 acordurilor de transfer de tehnologie	273
Subsecțiunea 6. Oficiul Român pentru știință și tehnologie pe lângă Uniunea Europeană	273
Subsecțiunea 7. Contractul de asigurare	275
§ 7.1. Sediul materiei și definiție	275
§ 7.2. Caractere juridice ale contractului de asigurare	275
§ 7.3. Consecințele executării succesive a contractului de asigurare	276
§ 7.4. Elementele contractului de asigurare	276
§ 7.5. Încheierea contractului de asigurare	278
§ 7.6. Proba contractului de asigurare – polița de asigurare	280
§ 7.7. Executarea obligațiilor contractuale	280
7.1. Obligația de plată	280
7.2. Obligațiile asiguratului la producerea riscului	282
7.3. Obligația de declarare a cazului asigurat	282
7.4. Obligația asiguratorului la apariția cazului asigurat	283
§ 7.8. Modificarea contractului de asigurare.	284
§ 7.9. Încetarea contractului de asigurare – condiții generale intervenite în rezilierea contractului	286
§ 7.10. Clauze speciale cuprinse în contractul de asigurare	287

Capitolul 6. Mediul de afaceri și relațiile de muncă în contextul dreptului comerțului internațional

Secțiunea 1. Mediul de afaceri – modificări legislative interne ale Codului Muncii (Legea nr. 53/2003 cu completările și modificările ulterioare) referitoare la raporturile de muncă	290
Secțiunea 2. Relațiile de muncă în legislația națională și comunitară	292
Subsecțiunea 1. Politica de Ocupare a forței de muncă în Uniunea Europeană	327
Subsecțiunea 2. Momente cheie în domeniul politicii de ocupare a forței de muncă	336
§2.1. Carta Socială Europeană	336
§2.2. Acordul de Politică Socială	337
§2.3. Obiectivele Strategiei de la Lisabona în privința politicii de ocupare a forței de muncă	341
Subsecțiunea 3. Noua Agendă Socială (Strategia Lisabona)	342
Subsecțiunea 4. Politica privind piața muncii și ocuparea forței de muncă în România – armonizarea legislativă	345
§ 4.1. Elaborarea Strategiei naționale de ocupare și a Planului de acțiuni privind ocuparea forței de muncă	347
Subsecțiunea 5. Politici de ocupare a forței de muncă	349
Subsecțiunea 6. Politicile de piața muncii	355
Subsecțiunea 7. Dezvoltarea spiritului antreprenorial și crearea de locuri de muncă – element esențial pentru dezvoltarea unei afaceri pe termen lung	357
Subsecțiunea 8. Concluzii pentru România privind Planul Național de ocupare a forței de muncă (PNAO)	359
Subsecțiunea 9. Impactul Strategiei de la Lisabona.	364
Subsecțiunea 10. Recomandările formulate de către mediul de afaceri Guvernului României în vederea atingerii obiectivului Lisabona	374
Secțiunea 3. Beneficii și costuri pentru mediul de afaceri după aderarea României la Uniunea Europeană.	376

Capitolul 7. Titluri comerciale de valoare (titluri de credit), ca mijloace de plată

Secțiunea 1. Noțiuni, sediul materiei, caracteristici	420
Secțiunea 2. Clasificare	421
Secțiunea 3. Cambia	421
Subsecțiunea 1. Sediul materiei și condiții de valabilitate – de fond și de formă	421
Subsecțiunea 2. Girul	423

Subsecțiunea 3. Avalul – caracteristici	425
Subsecțiunea 4. Clasificarea cambilor și plata acestora	426
Secțiunea 4. Biletul la ordin – sediul materiei și caracterizare succintă	427
Secțiunea 5. CEC-ul	428
Subsecțiunea 1. Sediul materiei	428
Subsecțiunea 2. Condiții de fond	428
Subsecțiunea 3. Condiții de formă	429
Subsecțiunea 4. Modalități de plată a CEC-ului	429
Subsecțiunea 5. Obligațiile semnatarului CEC-ului	430
Subsecțiunea 6. Girul	431
Subsecțiunea 7. Avalul	432
Subsecțiunea 8. Cecul circular – definiție și caracteristici	433

Capitolul 8. Bursele de mărfuri, bursele de valori, piața de capital – noțiuni generale

Secțiunea 1. Bursele de mărfuri:	435
Subsecțiunea 1. Sediul materiei	435
Subsecțiunea 2. Definiție și caracteristici ale Bursei de mărfuri	437
Subsecțiunea 3. Definiție și condiții pentru înființarea bursei de mărfuri	438
Subsecțiunea 4. Societățile de brokeraj	438
Subsecțiunea 5. Ședințele de bursă	440
Subsecțiunea 6. Operațiuni de bursă	441
Subsecțiunea 7. Tranzacționarea și încheierea contractelor	441
Subsecțiunea 8. Brokerii	442
Secțiunea 2. Bursele de valori	442
Subsecțiunea 1. Sediul materiei	442
Subsecțiunea 2. Scurt istoric al Bursei de Valori București	443
Subsecțiunea 3. Bursa electronică RASDAQ S.A.	447
Subsecțiunea 4. Instituțiile Pieței de capital	449
§ 4.1. Comisia Națională a Valorilor Mobiliare	449
§ 4.2. Asociația brokerilor (ANSVM)	449
§ 4.3. Bursa Electronică RASDAQ (BER)	449
§ 4.4. Bursa de Valori București	450
§ 4.5. Societatea Națională de Compensare, Decontare și Depozitare (SNCDD)	450
Subsecțiunea 5. Obiectul de activitate al Bursei de valori	451
Secțiunea 3. Piața de capital	451
Subsecțiunea 1. Sediul materiei	451
Subsecțiunea 2. Excepții în aplicarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital	452

Subsecțiunea 3. Supravegherea piețelor reglementate	452
Subsecțiunea 4. Sisteme alternative de tranzacționare	453

Capitolul 9. Concurența în afaceri și protecția consumatorului din perspectiva relațiilor de afaceri

Secțiunea 1. Concurența în afaceri	455
Subsecțiunea 1. Definiție	455
Subsecțiunea 2. Sediul materiei și <i>acquis</i> -ul comunitar în domeniul concretenței aferent capitolului 6 – <i>Concurența</i>	455
Subsecțiunea 3. Concurență licită – leală – sediul materiei	468
Subsecțiunea 4. Practici monopoliste – abuzul de poziție dominantă- sediul materiei	469
Subsecțiunea 5. Concurența neleală – definiție și sediul materiei	471
Subsecțiunea 6. Concurența neleală în relațiile de afaceri cu elemente de extraneitate (relațiile de comerț exterior)	473
§ 6.1. Definiție și sediul materiei	473
§ 6.2. Structuri instituționale	473
§ 6.3. Practici anticoncurențiale – sediul materiei și definiție	474
Subsecțiunea 7. Concentrarea economică – sediul materiei și definiție	475
Subsecțiunea 8. Consiliul Concurenței	478
Subsecțiunea 9. Ajutorul de stat – sediul materiei și definiție	485
Subsecțiunea 10. Memorandumul cuprinzând patru proiecte de scheme de ajutor de stat aplicabile României stat membru	486
Subsecțiunea 11. „Strategia națională de luptă antifraudă pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România”	490
§ 11.1. Motivația elaborării Strategiei	490
§ 11.2. Finalitatea Strategiei	490
§ 11.3. Scopul Strategiei	491
§ 11.4. Conținutul Strategiei	491
§ 11.5. Principiile Strategiei	491
§ 11.6. Obiectivele Strategiei	491
Secțiunea 2. Protecția consumatorului din perspectiva relațiilor de afaceri	493
Subsecțiunea 1. Noțiunea de <i>protecție a consumatorilor</i> – sediul materiei și definiție	493
Subsecțiunea 2. Drepturile consumatorilor	493
Subsecțiunea 3. Obligațiile operatorilor economici	494
§ 3.1. Obligații producători	494
§ 3.2. Obligații distribuitori	495
§ 3.3. Obligații prestatorii de servicii	495
Subsecțiunea 4. Organele care asigură protecția consumatorului	495
§ 4.1. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor	495
§ 4.2. Asociațiile pentru protecția consumatorilor	496
§ 4.3. Organisme consultative	498

Anexe

Anexa 1 – Codul principiilor de etică în afaceri pentru membrii Camerei de Comerț și Industrie al României (CCIR), elaborat de către Camera de Comerț și Industrie a României	503
Anexa 2 – Glosar de termeni	
Politica de Ocupare a forței de muncă în UE	509
Bursele de mărfuri, conform reglementărilor din Legea 357/2005 privind bursele de mărfuri	512
Piața de capital conform Legii nr. 297/2004 privind piața de capital	515
Concurența în afaceri	520
Protecția consumatorilor conform OG nr. 21/1992, privind protecția consumatorilor, republicată	524
Brevetele de invenție	529
Mărcile și indicațiile geografice, și atribuțiile Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci în temeiul Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice	534
Drepturile de autor în temeiul legii nr. 8/1996 privind drepturile de autori și drepturile conexe	539
Garanția reală asupra fondului de comerț în temeiul Legii nr. 99 din 26 mai 1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice. Titlul VI – <i>Regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare</i>	551
Procedura insolvenței în temeiul Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, M. Of. 359 din 21 aprilie 2006	568
Activitatea de asigurare și supravegherea asigurărilor conform Legii nr. 32 din 3 aprilie 2000	576
Anexa 3 – Mediul de afaceri din România – referințe utile	587
Anexa 4 – Perioadele de tranziție cuprinse în Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană	591
Anexa 5 – Societatea românească – Configurația sărăciei și a excluziunii sociale în societatea românească	603
Anexa 6 – Împărțirea regională a României conform Legii nr. 151/1998 privind dezvoltarea regională	612
<i>Bibliografie selectivă</i>	613

Secțiunea 12 a capitolului 5 „Societăți comerciale”, intitulată: „Răspunderea penală a persoanei juridice”, este realizată de către asistent univ. Roxana Ionescu, la disciplina Dreptul afacerilor, Facultatea de Drept și Administrație Publică a Universității Spiru Haret, București.

© Editura Fundației *România de Mâine*, 2008

Editură acreditată de Ministerul Educației și Cercetării
prin Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PĂUN, ROXANA-DANIELA

Dreptul afacerilor Ed. a II-a/ Roxana Daniela Păun. –
București, Editura Fundației *România de Mâine*, 2008

Bibliogr

ISBN 978-973-163-226-1

34:336(075.8)

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă și prin orice mijloace tehnice, este strict interzisă și se pedepsește conform legii.

Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului revin exclusiv autorului/autorilor

Redactor: Cosmin COMĂRNESCU

Tehnoredactor: Marcela OLARU

Coperta: Cornelia PRODAN

Bun de tipar: 12.05.2008; Coli tipar: 16

Format: 16/61×86

Editura Fundației *România de Mâine*
Bulevardul Timișoara nr.58, București, Sector 6
Tel./Fax: 021/444.20.91; www.spiruharet.ro
e-mail: contact@edituraromaniademaine.ro